

УДК 339.562:338.4(477)

Р. Л. Лупаккандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки
Львівського торговельно-економічного університету

АНАЛІЗ СТАНУ ІМПОРТОЗАЛЕЖНОСТІ В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

У статті визначено актуальність, передумови, негативні та позитивні наслідки, необхідність вирішення проблеми імпортозалежності регіонів України. Диференційовано регіони України при оцінюванні їх рівня імпортозалежності за часткою імпорту у внутрішньому споживанні та відповідно до величини і динаміки показника побудовано відповідну карту регіонів.

Ключові слова: імпортозалежність, регіон, імпортозаміщення, внутрішній ринок, внутрішнє споживання.

Постановка проблеми. Для економіки України вирішення проблем імпортозалежності є однією із головних завдань у забезпеченні макроекономічної стабілізації, розвитку внутрішнього ринку та підприємницького потенціалу, детінізації економічних відносин, зміцненні та гарантуванні економічної безпеки. Очевидно, що імпортозалежність перешкоджає цим процесам, що сьогодні розглядаються як пріоритетні у трансформації національної моделі соціально-економічного розвитку. Тут важливо виявити, окрім загальноекономічних передумов до виникнення імпортозалежності, низку особливостей в певних масштабах внутрішнього ринку, зокрема окремих регіонів.

Відзначимо, що імпортозалежність економіки зароджується не відразу і не на всій території держави, а поступово – в окремих регіонах та їх економічних секторах. Саме неналагодженість міжрегіональних і внутрішньорегіональних виробничо-господарських взаємозв'язків головним чином приводить до деформацій споживання та внутрішнього виробництва і зрештою до насичення ринку імпортною продукцією. Вважаємо, що усі причини набуття загрози критичності масштабів і тенденцій імпортозалежності зумовлені регіональними особливостями щодо ефективності використання виробничих можливостей та наявності потенціалу імпортозаміщення. На регіональному рівні імпортозалежність має різні економічні наслідки, як негативні (зменшення обсягів внутрішнього виробництва продукції, загострення фінансово-економічних проблем, занепад кадрового потенціалу, погіршення соціального розвитку), так і позитивні (диверсифікація економіки, збіль-

шення обігу наукоємних товарів, підвищення якості та ефективності праці, вирішення окремих соціальних проблем).

На регіональному рівні вирішення проблем імпортозалежності має системоутворюючу роль, яка полягає в налагодженні міжфункціональних, міжгалузевих, міжсекторальних зв'язків. Зокрема, недоцільно стверджувати, що економіка регіону може самостійно й ефективно налагодити процеси імпортозаміщення та подолати залежність від імпорту. Важливе місце варто відвести програмам, які передбачають об'єднання регіонів в окремі групи за рівнями ефективності використання виробничого потенціалу, споживання імпортої продукції, розвитку товарно-грошових відносин, відповідно до чого можна точніше підходити до прогнозування ефективності реалізації заходів імпортозаміщення. Отже, у першочерговому порядку варто правильно охарактеризувати окремо сьогоднішній стан імпортозалежності регіонів України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій довів, що проблемам реалізації державної політики імпортозаміщення приділено багато уваги у працях вітчизняних і зарубіжних науковців – М. Білопольського, У. Вайсенбургера, А. Гальчинського, В. Геєця, К. Гіршаузен, В. Горбуліна, З. Варналія, Гж. Колодка, О. Ляшенко, А. Мокія, М. Флейчук, Ю. Харазішвілі, В. Шевчука та ін. Регіональні особливості імпортозалежності стали об'єктом дослідження Т. Васильціва, С. Данило, А. Двігун, Я. Жаліла, Я. Качмарика, А. Павлюк, Д. Олійник, О. Шевченко, К. Юрченко. Результати досліджень Я. Белінської, В. Власюка, Р. Грабовські, С. Давиденка, Н. Ленга, А. Мазаракі, Є. Савельєва,

О. Собкевич, А. Сухорукова, М. Якубовського, Л. Шевченко є вагомим теоретико-прикладним базисом державного регулювання процесів імпортотозаміщення.

Так, А. Шевченко пропонує влагоджувати ресурсні відмінності регіонів при зменшенні їх та держави від імпортозалежності шляхом створення і розвитку промислових кластерів, які функціонуватимуть у формі організованої географічно локалізованої мережі підприємств і державних установ та забезпечуватимуть замкнений виробничий ланцюг у реалізації продукції [1]. Я. Еней вважає, що в регіональному аспекті можна досягнути високого результату, якщо створювати штучні перешкоди під час продажу імпортованих товарів [2]. К. Яловий стверджує: «...якщо досягнути високого ефекту в окремому регіоні, не можна гарантувати, що в інших регіонах експансія імпорту не збільшиться» [3, с. 565]. А. Сухоруков та Т. Крупельницька дотримуються думки, що імпорту залежність держави в розрізі регіонів необхідно насамперед розглядати з боку країн походження імпортованих товарів та пізніше робити висновки про рівень незахищеності від них і внутрішні передумови, які вплинули на це [4].

Таким чином, серед науковців немає єдиної думки щодо застосування концептуального підходу до зменшення рівня імпортозалежності країни в регіональному вимірі. Вважаємо, що першочергово варто вивчити сучасний стан імпортозалежності економіки регіонів і відповідно до отриманих результатів розробляти та реалізовувати програми імпортозаміщення.

Метою статті є представлення результатів аналізу стану імпортозалежності регіонів України як передумови розроблення регіональної політики імпортозаміщення.

Виклад основного матеріалу. Очевидно, що про імпорту залежність регіону варто говорити стосовно обсягів імпорту та його порівняння з обсягами експорту і випуском вітчизняної продукції. Тут більш об'єктивно можна враховувати обсяг випуску продукції за мінусом проміжного споживання, тобто обсяг валової доданої вартості, що містить у собі первинні доходи, які формуються учасниками виробництва і розподіляються між ними. Тому дослідження регіональних особливостей імпортозалежності доцільно продовжити розрахунками частки імпорту у внутрішньорегіональному споживанні.

Відмітимо певні тенденції, відповідно до яких зробимо висновки про залежність регіонів Укра-

їни від імпортованих поставок. Так, у 2015 р. обсяг імпорту товарів і послуг був вищий за середнє значення по країні (1456,3 млрд дол. США) після м. Києва (на 15 312,3 млрд дол. США) лише у Дніпропетровській (2 171,1 млрд дол. США), Київській (1 267,3 млрд дол. США) та Львівській (41,8 млрд дол. США) областях. Також сформувалась істотна диференціація між регіонами у використанні імпорту, зокрема у 2015 р. частка таких регіонів у загальному його обсязі склала 67,6%, у т. ч. м. Києва – 46,1%.

Враховуючи макроекономічні зміни, поставки імпорту в регіонах України істотно скоротились. Так, у 2015 р. порівняно з попереднім роком найбільшими темпами імпорту зменшився в Луганській (на 64,1 в. п.), Одеській (52,1 в. п.), Черкаській (45,0 в. п.), Донецькій (43,3 в. п.), Закарпатській (41,6 в. п.) областях.

Відмітимо, що, попри високу імпорту залежність, значна кількість регіонів України мають достатній для економічного розвитку експортний потенціал, зокрема, окрім м. Києва, у третині областей обсяг експорту перевищував середньодержавне значення, їх частка становила майже 50%, а темпи зниження були меншими за загальнонаціональне значення. При цьому в цих регіонах сконцентровані значні виробничі потужності, що дозволяють їм забезпечувати майже 70% усієї валової доданої вартості України. Тому при реалізації державної політики імпортозаміщення першочергово необхідно вирішити проблеми надмірної територіально-просторової диференціації виробничого сектору національної економіки, які виникли з початку незалежності України та довгий час лише посилюють імпортозалежність як регіонів так і держави в цілому. Важливо комплексно реіндустріалізувати виробничий сектор, орієнтуючись на потреби внутрішнього ринку та переосмислюючи дієвість міжрегіонального ланцюгову активізації реального сектора економіки [5, с. 56-58; 6, с. 369-450; 7].

Усе це стало передумовою диференціації регіонів в оцінюванні їх рівня імпортозалежності за часткою імпорту у внутрішньому споживанні (рис. 1). Так, у 2014 р. значення показника по Україні становило 57,5%, вище якого були Донецька (131%), Закарпатська (85,7%), Луганська (83,5%), Запорізька (72%), Миколаївська (67,1%), Дніпропетровська (61,5%) області та м. Київ (66,6%), але більшій частині (18 областей) притаманне було нижче за загальнодержавне значення показника.

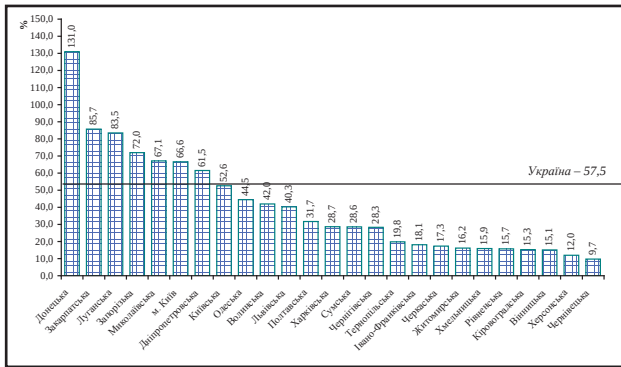

Рис. 1. Частки імпорту у внутрішньому споживанні України за регіонами у 2014 р. (складено за [8])

Таким чином, в національній економіці сформувалась ситуація, коли для митних територій (Закарпатської, Київської, Одеської, Волинської, Львівської областей та м. Київ) характерно перебувати в залежності від імпорту товарів і послуг на рівні більше 40%, а для окремих (Закарпатської області та м. Києва) вище загальнодержавного значення. Водночас індустріальні регіони (Донецька, Луганська, Запорізька, Миколаївська, Дніпропетровська області), основою розвитку промисловості яких є проміжна і сировинна продукція, зорієнтована на експорт, є високо імпортозалежні, що підтверджується часткою імпорту у внутрішньорегіональному споживанні на рівні більше 60%.

Для інших регіонів України імпортна залежність є прийнятною з врахуванням сьогоdnішніх кон'юнктурних змін на внутрішньому ринку. Зокрема майже у половини регіонів рівень імпортозалежності не перевищував 20%, а у Чернівецькій області взагалі становив нижче 10%. До регіонів зі збалансованим рівнем імпортозалежності, коли у внутрішньому споживанні імпорт займає не більше 35%, можна віднести Полтавську (31,7%), Харківську (28,7%), Сумську (28,6%), Чернігівську (28,3%) області.

Відмітимо, що упродовж 2005-2014 рр. склад областей, яким властивий критичний рівень імпортозалежності, майже не змінювався, а лише відбувались часткові зміни у їх рейтингових місцях. Йдеться про Дніпропетровську, Донецьку, Закарпатську, Запорізьку, Луганську, Миколаїв-

ську області та м. Київ, які постійно входили в десятку регіонів за рейтингом високої імпортозалежності. При цьому окремі області (Закарпатська, Запорізька та частково м. Київ) постійно входили у п'ятірку таких регіонів. Стабільно низький рівень імпортової залежності належав Чернівецькій, Херсонській, Кіровоградській, Вінницькій областям, за аналізований період він не перевищував 20%. За цей же період істотно зріс рівень імпортової залежності у Донецькій (порівнюючи 2014 р. з 2005 р. на 61,6 в. п.), Луганській (46,0 в. п.), Закарпатській (31,7 в. п.), Миколаївської (24,2 в. п.) та Львівської (10,7 в. п.) областях.

У підсумку можна стверджувати, що недостатньо чітка та виражена позиція держави у регулюванні зовнішньоекономічних відносин призвела до набуття загрози критичності масштабів і тенденцій імпортозалежності регіонів України. У 2014 р. рівень імпортозалежності перевищував критичне значення (відповідно до наказу Мінекономрозвитку від 29.10.2013 р. № 1277 – 30% [9]) у 12 регіонах, середнє значення по країні (57,5%) – у 7, знаходився в межах оптимального значення (відповідно до наказу 17%) – у 7, зріс порівняно з попереднім роком – у 21, перевищував мінімальне значення (9,7%) більше ніж у два рази – у 16 регіонах.

Для отримання глибоких висновків про тенденції імпортозалежності України в розрізі регіонів побудовано відповідну карту з урахуванням величини та динаміки частки імпорту у внутрішньому споживанні у 2005-2014 рр. (табл. 1).

Регіони України було згруповано відповідно до розрахунків середніх значень показників частки імпорту у внутрішньому споживанні та темпів її зростання, визначення мінімального, максимального і середнього значення попередньо розрахованих показників та розрахунків середньоквадратичних відхилень часток імпорту у внутрішньому споживанні регіонів із низьким (незначним) і високим (значним) значеннями та часток імпорту у внутрішньому споживанні регіонів із швидким (повільним) зменшенням (зростанням).

Відзначимо, що групи регіонів за часткою імпорту у внутрішньому споживанні було поділено за нижче наведеною схемою відносно високої, значної, незначної та низької часток.

$$\text{Якщо } \begin{cases} \begin{matrix} \chi_{\max} > \chi_{\text{сер}} + 3\sigma_2 \\ \chi_{\text{сер}} + 3\sigma_2 > \chi_{\text{сер}} \\ \chi_{\text{сер}} > \chi_{\text{сер}} - 3\sigma_1 \\ \chi_{\text{сер}} - 3\sigma_1 > \chi_{\min} \end{matrix} \end{cases} \text{ то } i \in \text{ групи } \left\{ \begin{array}{l} \odot \text{ області з високою часткою імпорту у внутрішньому споживанні;} \\ \odot \text{ області з значною часткою імпорту у внутрішньому споживанні;} \\ \odot \text{ області з незначною часткою імпорту у внутрішньому споживанні;} \\ \odot \text{ області з низькою часткою імпорту у внутрішньому споживанні} \end{array} \right\}$$

де χ_i – частка імпорту у внутрішньому споживанні i -го регіону.

Аналогічним чином регіони за темпом зростання частки імпорту у внутрішньому споживанні розподілено на групи за нижче наведеною схемою відносно швидкого і повільного зростання чи зменшення.

$$\text{Якщо } \chi_i \in \left\{ \begin{array}{l} \Delta P_{\max} > \Delta P_{\text{сер}} + 3\sigma_{2t} \\ \Delta P_{\text{сер}} + 3\sigma_{2t} > \Delta P_{\text{сер}} \\ \Delta P_{\text{сер}} > \Delta P_{\text{сер}} - 3\sigma_{1t} \\ \Delta P_{\text{сер}} - 3\sigma_{1t} > \Delta P_{\min} \end{array} \right\} \text{ то } i \in \text{групи} \left\{ \begin{array}{l} \textcircled{\circ} \text{ області, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні швидко зростає;} \\ \textcircled{\circ} \text{ області, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні зростає повільно;} \\ \textcircled{\circ} \text{ області, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні повільно зменшується;} \\ \textcircled{\circ} \text{ області, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні швидко зменшується} \end{array} \right\}$$

Таблиця 1

Карта регіонів України з урахуванням величини та динаміки частки імпорту у внутрішньому споживанні у 2005-2014 рр.

Групи регіонів за темпом зростання частки імпорту у внутрішньому споживанні			Групи регіонів за часткою імпорту у внутрішньому споживанні			
			регіони з високою часткою імпорту у внутрішньому споживанні	регіони з значною часткою імпорту у внутрішньому споживанні	регіони з незначною часткою імпорту у внутрішньому споживанні	регіони з низькою часткою імпорту у внутрішньому споживанні
			$\chi_{\max} > \chi_{\text{сер}} + 3\sigma_2$	$\chi_{\text{сер}} + 3\sigma_2 > \chi_{\text{сер}}$	$\chi_{\text{сер}} > \chi_{\text{сер}} - 3\sigma_1$	$\chi_{\text{сер}} - 3\sigma_1 > \chi_{\min}$
			75,7 > 74,3	74,3 > 36,8	36,8 > 12,2	12,2 > 11,6
регіони, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні швидко зростає	$\Delta P_{\max} > \Delta P_{\text{сер}} + 3\sigma_{2t}$	6,8 > 6,6		Закарпатська область		
регіони, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні повільно зростає	$\Delta P_{\text{сер}} + 3\sigma_{2t} > \Delta P_{\text{сер}}$	6,6 > 0,6	Донецька область	Волинська, Луганська, Миколаївська, Одеська області	Івано-Франківська, Львівська, Полтавська, Херсонська області	
регіони, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні повільно зменшується	$\Delta P_{\text{сер}} > \Delta P_{\text{сер}} - 3\sigma_{1t}$	0,6 > -1,8		Дніпропетровська, Запорізька, Київська області, м. Київ	Вінницька, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області	
регіони, за якими частка імпорту у внутрішньому споживанні швидко зменшується	$\Delta P_{\text{сер}} - 3\sigma_{1t} > \Delta P_{\min}$	-1,8 > -2,6			Житомирська область	Кіровоградська область

Позначення: $\chi_{\max}$, $\chi_{\min}$, $\chi_{\text{сер}}$ – максимальне, мінімальне та середнє значення частки імпорту у внутрішньому споживанні за регіонами; σ_1 , σ_2 – середньоквадратичні відхилення часток імпорту у внутрішньому споживанні регіонів із низьким (незначним) та високим (значним) значеннями; σ_{1t} , σ_{2t} – середньоквадратичні відхилення часток імпорту у внутрішньому споживанні регіонів зі швидким (повільним) зменшенням (зростанням); $\Delta P_{\max}$, $\Delta P_{\min}$, $\Delta P_{\text{сер}}$ – максимальний, мінімальний та середній темпи зростання частки імпорту у внутрішньому споживанні за регіонами.

68,8%) було характерне швидке зростання імпортозалежності, а ще до того вона була досить значною. Також варто відмітити регіони, у яких рівень импортозалежності перевищував критичне значення (відповідно до згадуваного наказу – 30%) більше ніж двічі: у Донецькій (різниця склала 45,7%), Луганській (43,2%), Запорізькій (37,2%), Дніпропетровській (34,2%) областях та м. Києві (35,6%). Відповідно, такі регіони потрапили в групи зі значною імпоротною залежністю, де вона повільно зростала (Луганська область) або, що позитивно, зменшувалась (Дніпропетровська, Запорізька області та м. Київ). При цьому зменшення залежності регіонів від імпорتنих поставок в середньому щороку не перевищувало 1,0 в. п., і, якщо такі темпи будуть зберігатись, можна очікувати досягнення оптимального рівня (відповідно до згадуваного наказу – 17%) через майже 50 років.

Найвищий рівень импортозалежності належить Донецькій області (75,7%), який сформувався через неефективну реалізацію виробничої політики, відповідно до якої більша частина продукції (основному сировинної) направлялась на зовнішні ринки не враховуючи національні інтереси країни. При цьому варто зазначити, що в багатьох випадках держава ставиться безвідповідально до таких явищ, дозволяючи бізнес-структурам приватизувати стратегічні виробничі об'єкти (шахти, газові та фактові родовища, електростанції та ін.) та безконтрольно використовувати природні національні багатства.

Більшість регіонів потрапили у групу з незначним рівнем импортозалежності й лише відрізнялись відносно інтенсивності її зростання чи зменшення. Так, повільно відбувалось зростання імпоротної залежності у Івано-Франківській, Львівській, Полтавській, Херсонській областях, але воно перевищувало середній темп зростання по країні (0,6%).

Водночас для третини усіх регіонів України характерно було повільно позбавлятися економічної залежності від імпорту товарів і послуг. Проте це недостатньо для формування оптимального рівня, і, якщо такі темпи будуть збережені, окремі області зможуть його досягнути через десятки років, зокрема Харківська – через 56 р., Черкаська – 41 р., Сумська – 18 р., Рівненська – 12 р., Чернігівська – 9 р. Утім, окремим областям вже давно вдалось досягнути оптимального рівня, і темпи його зниження є достатніми для самостійного забезпечення

економічного розвитку, зокрема Херсонській (середньорічне значення рівня импортозалежності – 12,2%), Чернівецькій (12,5%), Тернопільській (14,9%), Вінницькій (16%), Хмельницькій (18,3%).

Швидко зменшувалась імпортна залежність у Житомирській та Кіровоградській областях, де середній темп становив 2,6 та 2,0 в. п. відповідно. При цьому в областях рівень импортозалежності сформувався оптимальним – 17,8% у Житомирській, 11,6% у Кіровоградській. Більше того, саме для економіки Кіровоградської області серед усіх регіонів України характерно бути у найменшій залежності від поставок імпорتنих товарів і послуг. Так, в області вищими темпами ніж по інших областях зростають обсяги промислового та сільськогосподарського виробництва, обороту роздрібної торгівлі, виконаних будівельних робіт, а також стабільно збільшуються капітальні інвестиції, а більша частина підприємств є прибутковими тощо.

Висновки та пропозиції. У національній економіці сформувались висока диференціація між регіонами в аспекті залежності від імпорту товарів (послуг). Для прикордонних територій через які переміщається уся товарна маса імпорту характерно перебувати у високій імпортній залежності (імпорт займає більшу половину усіх споживчих товарів на внутрішньорегіональному ринку), сусідніх регіонів відповідно до купівельної спроможності, внутрішньовиробничого потенціалу та економічного розвитку властиво залежати від імпорту в меншій мірі, але його рівень досі є критичним, індустриальних регіонів, економіка яких низькотехнологічна та переважно зорієнтована на експорт проміжної та сировинної продукції, визначально перебувати в залежності від імпорту товарів (послуг) із найвищим ступенем інноваційності.

Негативно, що зниження імпорту відбулось не з причин істотного підвищення якості, технологічності, інноваційності та інших ознак конкурентоспроможності вітчизняних товарів, а більше вплинуло звуження масштабів економіки, загальне погіршення інвестиційного клімату, нестабільність національної грошової одиниці, зниження купівельної спроможності та погіршення структури споживання широких верств населення.

У підсумку посилення импортозалежності регіонів України можна пояснити так: намагаючись наростити експортний потенціал, промислові

підприємства втрачають значну частину внутрішньорегіонального ринку; значні обсяги ресурсно-сировинної бази дають змогу суб'єктам виробничої сфери регіонів зосереджуватись більше на реалізації проміжної, аніж готової промислової продукції; відсутність масштабних проектів із започаткування виробництва високотехнологічної продукції (у 2014 р. частка високотехнологічної продукції в середньому по регіонах України не перевищувала 5%), попит на яку в міру глобалізації економічних відносин постійно зростає; значне скупчення розмитних імпортованих товарів на прикордонних територіях, які в подальшому перевозяться в інші регіони; зростання рівня тінізації економічних відносин в умовах гібридної агресії сусідніх держав; низька ефективність державної політики імпортозаміщення, яка сконцентрована на базові види економічної діяльності регіонів, не враховуючи широкомасштабність споживчих потреб населення.

Відповідно до означених причин виникнення імпортозалежності визначаємо такі пріоритети державної регіональної політики імпортозаміщення: зменшення частки (залежності) імпорту товарів широкого вжитку; зниження рівня монополізованості товарних ринків та їх сегментів, формування справедливого та рівного конкурентного середовища у сферах виробництва і товарообігу; критичне скорочення тіньового сектору; розбудова збалансованої просторово-видової мережі об'єктів торгівлі та посилення її ролі в процесах імпортозаміщення; покращення структури імпорту.

На нашу думку, досягнення визначених пріоритетів забезпечить комплексний вплив на розвиток внутрішньорегіонального споживчого ринку і позитивно позначиться на зниженні рівня імпортозалежності нашої держави. Разом із тим державне регулювання передбачає впровадження конкретних заходів, які забезпечують необхідні структурні зміни. Обґрунтування таких дій та необхідних для цього інституціональних реформ є предметом перспективних подальших розвідок у цьому напрямі.

Список використаної літератури:

1. Шевченко А. Пріоритети державної політики розвитку промислових кластерів в Україні : аналітична записка / А. Шевченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/rclusteru-daf36.pdf>.
2. Еней Я.І. Політика імпортозаміщення як передумова інноваційної економіки України : [колективна монографія] / Я.І. Еней / Інноваційна складова сучасної економічної динаміки ; за ред. В.Ф. Беседіна, А.С. Музиченка. – Умань : ФОП Жовтий О.О., 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/handle/6789/652>.
3. Яловий К.В. Система зумовлених захисних заходів в сфері зовнішньої торгівлі у нормативно-правових актах ЄС та СОТ / К.В. Яловий // Актуальні проблеми права: теорія і практика : збір. наук. праць. – 2010. – № 17. – С. 559-570.
4. Сухоруков А.І. Перспективні напрями та інструменти політики імпортозаміщення у промисловості України : аналітична записка / А.І. Сухоруков, Т.П. Крупельницька [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/885>.
5. Vasylytsiv T.H. Justification of strategic priorities of state structural policy of import substitution in Ukraine / T.H. Vasylytsiv, R.L. Lupak // Actual problems of economics. – 2016. – № 1. – P. 52-60.
6. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : [монографія] / за ред. З. С. Варналія. – К. : НІСД, 2007. – 820 с.
7. Гуменюк А.М. Стан та напрями реалізації державної структурної політики імпортозаміщення в Україні / А.М. Гуменюк, Р.Л. Лупак, С.А. Рудик // Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». – 2015. – Вип. 6. – Режим доступу : http://global-national.in.ua/archive/6-2015/06_2015.pdf.
8. Державна служба статистики України. Економічна статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Наказ Міністерства економічного розвитку України. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України від 29 жовтня 2013 року № 1277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii>.

Лупак Р. Л. Анализ состояния импортозависимости в Украине: региональные особенности

В статье определены актуальность, предпосылки, негативные и положительные последствия, необходимость решения проблемы импортозависимости регионов Украины. Дифференцированы регионы Украины по оценке их уровня импортозависимости в доле импорта во внутреннем потреблении и согласно величине и динамике показателя построена соответствующая карта регионов.

Ключевые слова: импортозависимость, регион, импортозамещение, внутренний рынок, внутреннее потребление.

Lupak R. L. Analysis of the state of import dependence in Ukraine: regional features

The article determines the relevance, preconditions, negative and positive consequences, the need to address the problem of import dependence of Ukrainian regions. Differentiated regions of Ukraine in assessing the level of import dependence share of imports in domestic consumption and in accordance with the magnitude and the dynamics of the indicator is constructed corresponding to the map regions.

Key words: dependence, region, import substitution, domestic market, domestic consumption.